Waakzaam wachten op de herstelde blauwdruk: in Christus worden wij beminde zonen en dochters van de Vader

Door Pastoor Jack Geudens

Geïnspireerd door de kerkelijke theologie en de mystieke inzichten van Don Guido Bortoluzzi (1907–1991)

Inleiding

In deze theologische overweging bij de eerste zondag van de Advent worden de liturgische schriftlezingen (1 Korintiërs 1,3-9 en Marcus 13,33-37) in dialoog gebracht met de metafoor van het geschonden "diepste DNA" uit de hedendaagse kerkelijke antropologie en de mystieke inzichten van Don Guido Bortoluzzi. Waar het Evangelie oproept tot eschatologische waakzaamheid te midden van een gebroken wereld, getuigt de apostel Paulus van Gods trouw die de gelovigen in Christus bevestigt tot het einde. Door de Incarnatie, het lijden, de kruisdood en de verrijzenis van de Verlosser voltrekt zich een radicale herschepping van de aangetaste menselijke blauwdruk tot een hersteld, "schoon DNA". Aldus wordt de mens gerehabiliteerd in zijn oorspronkelijke waardigheid als zoon en dochter van de Vader, op weg naar de parousie vergezeld door Maria, de Onbevlekte Ontvangenis.

Broeders en zusters, dierbare gelovigen,

Dit weekend ontsteken wij de **eerste kaars** van de adventskrans.[1] Het vormt een bescheiden, kwetsbaar lichtpunt in een duistere tijd, te midden van een wereld die getekend wordt door gebrokenheid, desoriëntatie en vervreemding. Juist in deze adventstijd richten wij ons met gegronde hoop en verwachting op de komst van de Verlosser: het Woord dat vlees is geworden, de Zoon van God die afdaalt in onze geschonden werkelijkheid om de mensheid terug te voeren naar het Vaderhart.

Waakzaamheid in een gebroken wereld

In het Evangelie van deze eerste adventszondag richt Jezus een indringende aansporing tot zijn toehoorders: *"Weest op uw hoede en waakt, want gij weet niet wanneer het ogenblik daar is"* (Mc. 13,33).[2] Hij vergelijkt onze existentiële situatie met die van dienaren die achterblijven in het huis terwijl de heer op reis is — in de avond, te middernacht, bij het hanengekraai of in de vroege ochtend. Waakzaamheid impliceert hier geen passief afwachten, maar het bewaren van een helder en ontvankelijk hart te midden van de duisternis.

Wanneer wij deze oproep tot waakzaamheid doordenken vanuit de notie van ons geestelijk en existentieel "diepste DNA" — én in het licht van de bijzondere inzichten van de Italiaanse priester Don Guido Bortoluzzi (de *Creazione Mediata* en de aantasting van onze oorspronkelijke blauwdruk) — wordt de wezenlijke noodzaak van dit waken inzichtelijk.[3] In den beginne werd de mens geschapen naar Gods beeld en gelijkenis (*imago Dei*), begiftigd met een ongeschonden, "schoon DNA" en levend in een directe, liefdevolle relatie met de

Schepper.[4] Door de breuk van de zondeval — die volgens Don Bortoluzzi ook biologisch en existentieel doorwerkt in Gods scheppingsorde — raakte die oorspronkelijke blauwdruk beschadigd en vertroebeld.[5] Wij dragen de sporen van deze geschonden code met ons mee in een tijdsgewricht van onrust, technocratische vervreemding en identiteitsverlies. Op eigen kracht vermag de mens deze diepe wonde niet te genezen. Daarom bidden wij in de adventstijd waakzaam en verlangend: *Maranatha* — kom, Heer Jezus!

De menswording: terugkeer tot zonen en dochters van de Vader

Waarop berust onze adventshoop? In de tweede lezing van vandaag schenkt de apostel Paulus ons een krachtige bemoediging: *"God is getrouw, door wie gij geroepen zijt tot de gemeenschap met zijn Zoon Jezus Christus, onze Heer"* (1 Kor. 1,9).[6] Hij dankt God voor de genade die ons in Christus geschonken is, waardoor het ons aan geen enkel charisma ontbreekt terwijl wij uitzien naar zijn openbaring, en hij verzekert dat Christus ons zal bevestigen tot het einde (vgl. 1 Kor. 1,4-8).

De Verlosser komt in het vlees, in onze kwetsbare menselijke natuur. Hij volstaat niet met een louter uiterlijke hersteloperatie, maar bewerkstelligt een herschepping van binnenuit. Door zijn Incarnatie, zijn lijden en kruisdood én zijn verrijzenis transformeert Christus onze aangetaste blauwdruk tot een hersteld, "schoon DNA".[7] Het ultieme doel van deze herschepping is dat God de mens terugvoert naar de Vader. In Christus zijn wij geen vreemdelingen of dolende schepselen meer, maar werkelijk kinderen van God: zonen en dochters van de Vader. Niet op grond van een kil juridisch contract, maar binnen een levende, liefdevolle gemeenschap waarin wij opnieuw mogen ervaren dat de Vader ons actief bemint. Binnen het geestelijk veldhospitaal van de Kerk fungeren de sacramenten als de goddelijke geneesmiddelen die deze herwonnen waardigheid in ons concrete leven voeden en verdiepen.[8]

Maria, de Onbevlekte Ontvangenis, als onze begeleidster

Tijdens deze pelgrimstocht van de Advent laat God ons niet aan onszelf over. Hij schenkt ons een Moeder die de weg van het gelovig wachten ten volle is gegaan en zelf gevrijwaard is gebleven van elke erfzondige smet: **Maria, de Onbevlekte Ontvangenis**.[9] Zij is de ongeschonden "Nieuwe Vrouw" aan de zijde van Christus, de "Nieuwe Adam".[10]

Waar onze eigen code verzwakt is en wij soms moeite ondervinden om te geloven dat wij werkelijk zonen en dochters van de Vader mogen zijn, neemt Maria ons bij de hand. Met een zachte, moederlijke blik aanschouwt Zij onze gebrokenheid en richt Zij ons hart op haar Zoon. Zij begeleidt ons door de adventstijd heen naar de kribbe, het kruis en de verrijzenis, opdat wij waarachtig thuiskomen bij de Vader.

Laten wij dit weekend, wanneer wij de **eerste kaars** ontsteken, dat bescheiden licht laten getuigen van een veel groter Licht dat komt. Laten wij waakzaam volharden in gebed en vertrouwen, en onze gebroken wereld én ons eigen hart toevertrouwen aan de Verlosser die in het vlees komt, onder de moederlijke hoede van Maria, de Onbevlekte Ontvangenis — opdat wij mogen leven als geliefde zonen en dochters van onze Vader. Amen.

Voetnoten

[1] Liturgie van de Eerste zondag van de Advent (B-jaar); zegening en ontsteking van de eerste kaars op de adventskrans.

[2] Marcus 13,33-37 (Willibrordvertaling).

[3] Vgl. *Homilie op het Hoogfeest van Pinksteren*, 15 mei 2016 (over het geschonden "diepste DNA" dat door de Geest weer tot leven wordt gewekt); Don Guido Bortoluzzi (1907–1991), *Genesi Biblica*, over de *Creazione Mediata* en de aantasting van de oorspronkelijke menselijke blauwdruk (zie guidobortoluzzi.org).

[4] Genesis 1,26-27; *Catechismus van de Katholieke Kerk* (CKK), nr. 374–379.

[5] Vgl. Don Guido Bortoluzzi, *Genesi Biblica*, over de historische en biologische impact van de zondeval; vgl. tevens Paus Benedictus XVI, *Algemene Audiëntie*, 10 december 2008.

[6] 1 Korintiërs 1,3-9 (Willibrordvertaling).

[7] Vgl. Romeinen 5,14-19; 1 Korintiërs 15,45.

[8] Vgl. het kerkelijk beeld van de Kerk als geestelijk veldhospitaal (*La Civiltà Cattolica*, september 2013); CKK, nr. 1131.

[9] Hoogfeest van de Onbevlekte Ontvangenis van de Heilige Maagd Maria (8 december), een centraal baken in de adventstijd; vgl. CKK, nr. 490–493.

[10] Vgl. de christologische en mariologische duiding in de geschriften van Don Guido Bortoluzzi (guidobortoluzzi.org); CKK, nr. 967–970.